

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas I. An sit possibile compositum ex materia & forma spirituali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

INSTABIS V. Unitas unionis & unitas identitatis sunt diversæ realiter unitates, ergo non est idem à parte rei, dicere compositum esse per se unum, & partes per se unitas, quia illud indicat unitatem identitatis, hoc autem unitatem unionis.

RESPONDETUR, per se unum substantiale, indicat unitatem identitatis in genere substantiæ, sed non in genere entis, hoc enim non evincitur, si autem unum per se substantiale, non dicit identitatem in genere entis, non est necesse ut dicat identitatis unitatem; utendoque exemplo quod allegat Maftrius, potest dici de acervo lapidum: Idem acervus lapidum non potest poni in pluribus locis, quamvis ly idem acervus, non supponat pro unitate aliqua identitatis, sed pro iisdem pluribus. Quod autem dicit Maftrius acervum non esse totum à partibus distinctionem, neque totum esse ex his, sed cum his, cum tamen totum substantiale sit ex his, non autem est hæc duo; id non convincit. Nam si: *Est cum his* non arguit distinctionem realem in acervo, licet esse Petrum cum Paulo arguat distinctionem realem, cur esse *ex his* arguet distinctionem realem, cur item esse *ex his* non erit in re hæc duo, quæ habent rationem *ex his*, quia ad se ordinantur, per quod distinguuntur ab illis, quæ simpliciter duo sunt vel plura.

OBJICITUR VII. ex eodem. Saltem plus quam ratione distinguuntur partes unitæ & totum, nam sine ullo ordine ad intellectum, partes unitæ constituunt & causant totum, non tantum distributive sed etiam collectivè sumptæ, totum verò constituitur & causatur, illa sunt principia hoc autem principiatum, à parte rei materia & forma sunt plura, subiectant & terminant unionem, compositum est unum, & non plura, nec subiectat, nec terminat unionem, sed includit unionem, materiam & formam.

RESPONDETUR, negando quod partes unitæ collectivè sumptæ, constituant totum, & causent compositum constitutione nemine cogitante distincta à constituto, nego quod nemine cogitante partes collectivè sumptæ sint principia distincta à principiatio; nego compositum, nemine cogitante esse unum, unitate distincta nemine cogitante, à pluribus unitis; hoc verum est, quod compositum non subiectet unionem, quia hoc subiectare spectat ad partem distributive sumptam, nec terminat etiam unionem, quia & hoc spectat ad partem distributive sumptam, si spectat ad partem distributive sumptam, cum pars distributive sumpta, distinguatur realiter inadaquate à toto, hoc ipso competet nemine cogitante parti subiectare vel terminare unionem, sed hoc non arguit intercedere alicuiam prædicatorum nemine cogitante inter partes

collectivè sumptas, & inter totum, de quotamen solo, est hic lis.

QVÆSTIO III.

De totis Possibilibus.

Sub hoc titulo tria proponi possunt, quæ videre est tractari à recentioribus. Primò, An possibile sit compositum constans materiâ & formâ spirituali. Secundò an possibile sit compositum quod neque ex materia, neque ex forma componatur. Tertio de opposito agendo compositioni & tamen toto inquiri potest: An possibile sit corpus completum simplex.

DIFFICULTAS I.

An sit possibile compositum ex materia & forma spirituali?

Affirmat Arriaga. Oviedo, consentitque Suar: Negat Hurt: recentior Suar. & Amicus Tom. 2. Dif. 3. Sec. 1. n. 30. Examinandæ veniunt implicantiæ.

I. IMPLICANTIA est, quâ utitur recentior Suar: Materia in tantum est possibilis, in quantum possibilis est forma, quæ ad illam essentialiter ordinatur. Sed ad materiam spiritualement nulla forma essentialiter ordinatur, quod ipsum probat. Quia forma solum ordinatur ad materiam, quæ illi interservit, atqui spiritualis materia nulli formæ potest interservire: quia non potest interservire formæ corporeæ, nam hæc in spirituali materia operationes corporeas exercere non potest, non etiam formæ spirituali, nam forma spiritualis solum indiget materiâ ad obeundas operationes aliquas corporeas.

RESPONDETUR. Quod forma solum indigeat materiâ, ad obeundas operationes aliquas corporeas, id verum est de præsentibus formis, non autem de possibilibus, eo quod non ostendatur implicantia in forma, quæ ad aliquas operationes, indigeat subiecto spirituali.

II. IMPLICANTIA est ex Amico: cujus argumentum propositum de Angelis, sic accommodari potest. Omnis compositio ex materia & forma, eo tendit ut mediante materiâ aliquam perfectionem acquirat forma, quam forma non habet ex se, sed forma spiritualis si ordinaretur ad materiam spiritualement, nullam acquireret perfectionem, neque in esse, neque in opera.

† x

operari; non acquireret quidem in esse. Tum quia anima rationalis non pendet à materia. Ergò nec ulla alia forma spiritualis. Tum quia substantia spiritualis, est naturà suà perfectior & independentior substantià corporeà, datur autem substantia corporea independens à materia, quale est corpus simplex aut ipsum totum. Quòd autem forma spiritualis, non posset dependere in operari à materia spirituali, ratio est, quia duplex operatio formæ spiritualis cogitari potest, hoc est intellectio vel volitio, & alia motus localis, ad nullam autem harum operationum forma spiritualis indigeret materià spirituali; non ad eliciendas intellectiones, nam cum intellectio sit operatio immanens postulat recipi in eodem principio elicitive, non etiam ad recipiendas species intelligibiles, nam hæc cum determinare debeant intellectum, in ipsa illa forma, recipi connaturalius debent.

RESPONDET potest, non implicare contradictionem, ut in esse completo dependeat forma spiritualis à materia spirituali, & licet præsens forma spiritualis non dependeat à materia, non sequitur impossibile esse formam, dependentem à materia spirituali, sicut defacto dependent actiones vitales spirituales à subiecto spirituali; quod est anima. Posset etiam indigere saltem ad aliquas species intellectuum illa forma dicta materià spirituali; negatur item impossibile esse formam, quæ saltem aliquas species, non nisi unita materiæ spirituali, connaturaliter recipere possit. Quamvis autem substantia spiritualis sit independentior magis, quam substantia corporea simplex, inde nihil convincitur nam sicut substantia corporea simplex, est possibilis, & alia datur quæ non est simplex, ita datur substantia spiritualis simplex seu completa hoc est Angeli, cur ergò dari non poterunt aliæ spirituales substantiæ non simplices, sed dependentes à materia spirituali, quæ tamen magis erunt independentes quàm alia materialia, eò quòd in suo produci, dependeret non nisi à solo DEO: Et quamvis in hoc superarentur à corpore simplici, quia illud nullo modo dependet à subiecto, sufficit ut aliis prædicatis superetur illud corpus; sicut quamvis materia superet lumen gloriæ, quia est substantia, superatur tamen ordine supernaturali, & genere spiritualis entis. Concordaret autem in hoc cum corpore simplici, quia nullo etiam modo, penderet à materia corporea.

III. IMPLICANTIA est ex Hurtado. Nulla substantia spiritualis potest egere consortio materiæ ad suum esse, aliàs separata à materia, postulat interire.

RESPONDETUR. Etiam anima rationalis, ut habeat esse completum, ad quod ordinatur, in-

diget consortio materiæ, multò magis id competere poterit alteri formæ comparatæ ad materiam spiritualement, licet cum iure existendi sine illa materia. Quid si ponatur essentialis nexus inter illam materiam & illam formam, adeoque inseparabilitas ad invicem?

IV. IMPLICANTIA est. Quia nullius usus esset illa materia spiritualis. Ergò esset essentialiter frustra.

RESPONDET OVIEDO: Illam materiam posse esse tanquam comprincipium activum aliquarum operationum materiæ, non est enim contra rationem subiecti esse comprincipium activum operationum aliquarum materiæ, non est enim contra rationem subiecti, esse comprincipium activum operationum compositi; multi enim sentiunt materiam simul cum forma concurrere ad eliciendas sensationes v.g. oculum, ad visionem. Independentem ab hoc dici posset, illam materiam fore comprincipium passivum recipiendi operationes formæ, sicut sensationes bruti multi dicunt recipi in materia. Conformiter ad dicta supra, posset illa materia, esse utilis ad aliquas operationes, quas fortè illa forma non posset elicere, nisi cum unione ad materiam spiritualement.

V. IMPLICANTIA est. Omnes substantiæ spirituales, quæ de facto dantur carent compositione tali. Ergò talis compositio est impossibile est impossibilis. Probat Conseq: Quia omnes homines, qui de facto dantur, sunt animalia rationalia, bene inferitur; Ergò quicumque possibilis homo est, erit animal rationale. Ergò etiam quia Spiritus, qui dantur, carerent compositione & materià & forma spirituali, quicumque alii Spiritus, carebunt illà.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia cum definitivè homo sit animal rationale, impossibile est esse hominem & non esse animal rationale; jam autem nego definitivè Spiritum, esse, carere compositione ex partibus, unde & indivisibile Mathematicum caret partibus, nec tamen propterea est quid spirituale.

VI. IMPLICANTIA est, quam proponit Pater Martinus Olszewski. Si possibile esset tale compositum, illud & esset intellectivum. Esset intellectivum, Tum quia omnis substantia spiritualis est intellectiva; Tum quia omnia recedentia à materia aliquo modo operantur; & quia substantia spiritualis perfectissimè recedit, perfectissimè operabitur, adeoque intellectualiter. Tum quia substantia spiritualis, non potest esse nisi vivens, hinc etiam nomen habet Spiritus, nomine tracto à spiratione; quæ ratione vita proditur: sed non potest esse vivēs vitā vegetativā, nec sensitivā, nam hi vivendi modi sunt immeriti materiæ.

reria. Ergo vitâ intellectuali vivere deberet. Non esset autem illud compositum intellectivum. Tum quia vel esset intellectivum intellectuone divisibili, vel indivisibili. Non divisibili: Tum quia Philosophi non agnoscunt partes divisibiles intellectuum: Tum quia omne intellectivum debet attingere objectum indivisibile, aliâ non differret à sensitivo, objectum autem divisibile de se constar, non posse attingi cognitione divisibile. Tum quia si posset dari divisibilis intellectio, posset diversis sui partibus diverfa, & contraria, immò eadem, contradictoria intelligere: hoc est unâ sui parte aliquid affirmare, alterâ negare, quo posito, sequens hanc intellectuonem volitio, posset aliqua sui parte aliquid amare, aliquid odire, consequenter aliquâ sui parte mereri, aliâ demereri adeoque digna esse cœlo & inferno. Non etiam illud compositum posset intelligere cognitioni indivisibili, quia principio divisibili non potest esse connaturalis, & proportionata actio indivisibilis: repugnat enim ab agente divisibili produci effectum nobiliorem, & indivisibilem: aliâ ille effectus & indigeret pluribus principiis, & non indigeret, non indigeret quidem, quia cum sit spiritualis ab uno totus penderet, indigeret autem, quia ab illis per se naturaliter poneretur.

RESPONDETUR. Hanc rationem supponere imprimis impossibilitatem substantiæ spiritualis, quæ non sit intellectiva cuius demonstratio poni deberet. Posset illi substantiæ concedi perfectissima operatio genericè, hoc est spiritualis: qualis foret spiritualis emanatio spiritualium passionum: sed non esset concedenda perfectissima operatio subalternè qualis est ratio operationis intellectivæ. Et licet nomen Spiritus, nomen impositum est, ad significandum vivens vitâ intellectuâ, hoc non obstat, non appellat illam substantiam Spiritum, sed appellat compositum nullam habens partem materialem; vel Spiritum Analogicè: ad eum modum quo accidentia sunt spiritualia aliqua, & tamen nulla illis competit ratio vitæ? Sed potest etiam bene dici illud compositum posse esse intellectivum intellectuone indivisibili, non implicat autem à principio duplici, & indivisibili, pendere actionem indivisibilem; & ita defectio nostræ actiones vitales à Deo, potentia, habituque procedunt, & tamen sunt spirituales sufficitque quodd alius prædicatis illius principii, superetur prædicatum indivisibilitatis, reperiibile in illa intellectuone. Quanquam in præsentia intellectuone poni potest pluralitas partium integrantium, ut si aliâ intellectuone intelligatur animal, aliâ rationale sicut in unione spirituali multi agnoscunt partes, item.

que in habitibus. Et licet omne intellectivum quod datur, attingat objectum indivisibile, cur non erit possibile, quod attingat non nisi sensibilia, quorum habeat species. Sed cur etiam objectum indivisibile, non poterit attingi divisibili subjectivè cognitione, indivisibili terminativè, ad eum modum, quo unio spiritualis in sententia Suarez, admittens partes integrales, singulis suis partibus totam animam, & non tantum aliquam illius partem unit, quamvis unio ipsa, plures formaliter partes habeat. Et sicut non sequitur ex eo, quia pluribus actibus diversis anima potest ferri in objecta, non sequitur inquam, eandem animam esse dignam Cœlo & inferno; ita nec sequetur in præsentia: & sicut ponitur plurium actuum impossibilitas saltem naturalis secum, quæ facit, ne simul sit quis actu odio & amore Dei dignus, ita impossibilitas partium integrantium divisibilis intellectuonis, faciet ne idem sequatur. Nomine partium integrantium, intelligendo partes, ex quibus coalescit intellectio illa indivisibilis.

SEPTIMA IMPLICANTIA est. Idque pro probandâ hâc thesi. *Impossibile est materia Spiritualis.* Unumquodque Ens, dicit negationes, essentialiter sibi connexas, & hoc ostendit Inductio, & quidem non tantum de Entibus disparatis ut cum Petrus dicit negationem Pauli, sed multò magis in Entibus oppositis & contrariis, nam ipsa oppositionis ratio fundat specialem exclusionem illius alterius Entis, cuius dicit negationem. Quod ipsum magis adhuc videre est, si aliqua sibi opponantur genere. Nam licet impossibile sit hanc substantiam, esse illam substantiam, cuius dicit negationem; sed pluribus titulis impossibile est, substantiam esse accidens, cum generibus distent, ipsoque illo generico à se abscessu, magis distrahuntur, ne in unum convenire possint, quæ inductio, ipsaque Major resolvitur in principium lumine naturæ notum quodlibet est quod est. Ergo oppositi sibi esse, quodlibet dicit negationem. Ad quod principium postea sequitur, ut unumquodque Ens dicat negationem negationis sui. Sed Spiritus & Materia dicunt adinvicem negationem sui. Ergo impossibile est spiritum esse materiam. Minor probatur. Imprimis querendo, quid materia neger ex Entibus sibi contrariis, si non spiritum? & si materia non dicit negationem spiritus, jam non procedet sua positio, de subjecto, de quo lis est. Rursus si frigus & calor, brutum & homo, dicunt negationem sui, certè dicent materia & spiritus negationem adinvicem,

neque enim minor est inter hæc oppositio. Denique quæcunque Regula assignata fuerit inter noscendi aliqua esse contraria, dicereque adinvicem imbibitam sui negationem, eadem ostendit spiritum & materiam dicere negationem sui adinvicem. Unde & bona est Categoria dividens substantiam in Materialem & Spiritualem, dum tamen membra divisionis, dicant adinvicem negationem sui & oppositionem. De hac autem thesi indefinita loquendo. *An implicet substantia spiritualis quæ habeat rationem subjecti*, non est adferenda implicantia, quia oppositum demonstrari potest, nempe substantiam spirituales esse subjectum plurium accidentium spiritualium, non posset autem substantia spiritualis esse subjectum accidentium si universaliter teneret Major, impossibilis est substantia spiritualis, habens rationem subjecti.

Quod attinet ad hanc Thesim: *An sit possibilis substantia spiritualis incompleta receptiva, & subjectiva forma spiritualis substantialis?* Illius impossibilitas colligitur per locum Theologicum. Nam & esset illa substantia ut supponitur spiritualis, & non esset: esset ut supponitur, non esset autem: Quia si possibilis esset substantia spiritualis, habens rationem subjecti, respectu formæ spiritualis, male arguerent Theologi, & quidem jam consensu communi ex eo carere Angelos compositione ex materia, quia sunt spirituales. Et sicut falsa esset hæc causalis, ideo Petrus est homo, quia est animal rationale, si posset esse Petrus, & tamen tantum habens rationem simii locutivi; ita & falsa esse hæc causalis: Ideo Angeli carent omni materiâ, quia sunt spirituales, si potest aliquid spirituale, esse subjectum informabile formâ substantiali spirituali. Eo etiam servit. Hoc quod est recipere dicit in omni Ente imperfectionem, quia maximam destructionem principalis perfectionis Divinæ, quæ est esse Actum purum. Hinc perfectissimum Ens DEUS, nihil in se recipit, infimum genus substantiæ, est substantia materialis, & hæc recipit tam formas accidentales, quam formas substantiales, mediæ autem notæ, est substantia spiritualis, quæ recipit (ut constat) formas substantiales, deiceretur à ratione mediæ illius perfectionis, adeoque nec esset substantia spiritualis.

DIFFICULTAS II.

An sit possibile compositum ex partibus quarum neutra sit materia, neutra forma?

Affirmat Oviedo, qui primus hanc Questionem incepit tractare: Probat suam sententiam argumento negativo. Quia scilicet hoc non implicat contradictionem, solvitque argumenta sic.

I. ARGUMENTUM, quia scilicet Antiquitas non cognovit compositionem essentialem, nisi ex materia & forma.

RESPONDET Oviedo, quia Antiquitas in hac materia non discurrebat nisi de composito quod datur.

II. ARGUMENTUM est: Quia scilicet illæ partes, eò ipso quòd habeant conceptum partium essentialium, eò ipso habent conceptum quidditativum materiæ & formæ. Ergo implicat partes essentielles compositi, quæ rationem formæ & materiæ non induant: Antecedens probatur, quia secluso conceptu quidditativo materiæ & formæ, nihil remanet, per quod partes illius compositi, in ratione partium constituentur.

RESPONDET Oviedo: accommodatè ad varias sententias explicantes conceptum primum materiæ & formæ, vide eundem. Succus in eo est, quia secluso conceptu materiæ & formæ, ab istis partibus manet adhuc conceptus partis unibilis ad aliam partem, quæ compartes erunt essentielles, & non tantum integrales, quia habebunt inter se diversitatem specificam partium, & habebunt ordinem ad unionem faciendam, cum intima penetratione inter extrema, quorum utrumque ordinetur essentialiter ad constitutionem totius, & neutra primariò, nihilominus per se, ordinabitur una ad aliam.

III. ARGUMENTUM est: ponamus illud corpus esse vivens organicum, tunc in illo toto, quælibet pars esset actus primus corporis organici potentiâ vitam habentis. Ergo quælibet illius pars esset anima, ita enim animam definit Aristoteles, adeoque compositum illud constaret duplici formâ.

RESPONDET Oviedo, nulla pars illius compositi esset forma, quia forma, quia forma necessariò dicit ordinem ad materiam, qui ordo illi non esset nihilominus.

DICENDUM est: *Illud compositum secundum quod explicatur ab Oviedo, impossibile esse dixi secundum quod explicetur ab Oviedo: quia fortè si aliter proponeretur non esset impossibile.*

PROBATUR I. Illud compositum & esset compositum essentialiter, & non esset, esset ut supponitur, non esset autem, ut probatur: quia illud compositum ita se haberet ac duæ formæ,